

Miorita - Caracterizarea baciului moldovean

Pe langa minunata alegorie a mortii, o alta dovada a frumusetii baladei "Miorita" este si realizarea portretului baciului moldovean. El accentueaza caracterul liric al baladei si o apropiere de basm prin insusirile fizice si morale pe care le evidentiaza.

Ciobanul moldovean este unul dintre cei trei ciobani, tovarasi in-trale pastoriei, dar care, spre deosebire de ceilalti doi "e mai otoman", deoarece "are oi mai multe/ mandre si comute/ si cai invatati/ si cani mai barbati".

Sub acest aspect fizic, el reprezinta un ideal de cuceritoare barbatie si frumuseti tinereasca, avand asupra celorlalti doi "nu numai ascendentul bogatiei, ci si pe acela al frumusetii barbatesti clasice" (Ion Rotaru). Frumusetea sa tulbura si farmeca in acelasi timp: zvelt, delicat, gingas si fermecator, cu fata alba ca spuma laptelui, cu mustata deasa de forma spicului de grau, cu parul si ochii negrii el devine prototipul frumusetii masculine in viziunea populara. Acest portret fizic este prezentat din punctul de vedere al mamei sale grijuli si se intrupeaza din jalea acesteia, caci numai o mama poate sa creioneze cu sufletul, cu inima ei, o astfel de minune. "Mandru ciobanel,/ Tras printr-un inel,/ Fetisoara lui/ Spuma laptelui/ Mustacioara lui/ Spicul graului/ Perisorul lui/ Pana corbului/ Ochisorii lui/ Mura campului". Descrierea portretistica de mare arta este realizata cu ajutorul unor expresii comparativ-metaforice ai caror termeni denumesc elemente ce apartin fie mediului natural, fie celui taranesc sau indeletnicirii eroului.

La aceste procedee artistice se adauga epitetul "mandru" folosit in inversiune si cele cinci diminutive ("ciobanel", "fetisoara", "mustacioara", "perisorul", "ochisorii"), care sporesc gingasia si frumusetea acestei minuni vii si dau profunzime dragoste maternе.

Baciul apare asemenea unui Fat-Frumos al basmelor noastre, insusirile sale fiind prezentate direct, dar acestea le presupun si pe cele morale deoarece "frumusetea fizica este o complinire a frumusetii morale" (Ion Rotaru). Prin imbinarea lor, autorul anonim a reusit sa simbolizeze pe romanul dintotdeauna.

Gingasia si delicatetea nu sunt numai trasaturi fizice, ci si morale, caci ele provin si "dintr-un fel de masura si discretie cu care se manifesta o durere adaca" (Ion Rotaru).

De aceea acest portret literar prezentat direct prin descriere se completeaza cu alte trasaturi morale (harnicia, generozitatea, sensibilitatea, dragostea filiala, pasiunea pentru meserie, dragostea fata de natura...etc.), evidentiata indirect in acest fel, portretul baciului moldovean, devenind unu dintre cele mai realizate portrete din literatura populara.